

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту ім. І.А.Маркіної

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Тетяна ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА

«30» серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

Прийняття управлінських рішень

освітньо-професійна програма Менеджмент підприємства

спеціальність 073 Менеджмент

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь бакалавр

навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

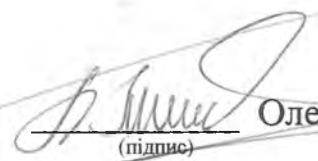
Полтава
2021–2022 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни Прийняття управлінських рішень для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент підприємства спеціальності 073 Менеджмент.

Мова викладання державна

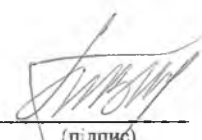
Розробник: Томілін Олексій, професор кафедри менеджменту ім. І.А.Маркіної, доктор економічних наук, доцент

«30» серпня 2021 року

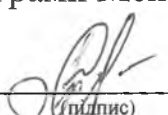
Розробник Олексій ТОМІЛІН
(підпис)

Схвалено на засіданні кафедри менеджменту ім. І.А.Маркіної
протокол від «30» серпня 2021 року № 1

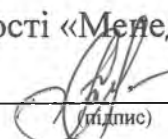
Затверджено завідувачем кафедри
«30» серпня 2021 року

 Тетяна ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА
(підпис)

Погоджено гарантом освітньої програми Менеджмент підприємства
«30» серпня 2021 року

 Тетяна САЗОНОВА
(підпис)

Схвалено головою НМР спеціальності «Менеджмент»

 Тетяна САЗОНОВА
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання ОП
	073МЕН_бд_2021[1]
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів	5,0
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова
Рік навчання (шифр курс)	1
Семестр	4
Лекції (годин)	22
Практичні (семінарські) (годин)	28
Лабораторні (годин)	–
Самостійна робота (годин)	100
у. т. ч. індивідуальні завдання (вказати форму), (годин)	–
Форма семестрового контролю	залік

2. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни Прийняття управлінських рішень: формування системи фундаментальних теоретичних знань і практичних навичок у галузі ідентифікації проблем прийняття рішень; надбання навичок формалізації та кількісного обґрунтування рішень для наступного використання отриманих знань в науково-дослідній, організаційній, проектній роботі; знайомство студентів з перспективами розвитку сучасних інформаційних технологій у галузі систем підтримки прийняття рішень, їх застосування для вирішення управлінських та економічних задач; подальше становлення і вдосконалення інформаційної та програмної культури майбутніх фахівців.

Основні завдання вивчення дисципліни Прийняття управлінських рішень: формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок розробки, прийняття і реалізації управлінських рішень, ознайомлення студентів з основами теорії та практики управління, проблемами оцінки та обліку економічного ризику в умовах ринкових відносин; ознайомлення з, прийнятою в всесвітній практиці, теорією прийняття рішень для пошуку різних шляхів при вирішенні проблем.

Компетентності:

загальні:

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові, предметні):

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

1. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

2. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

При вивченні дисципліни Прийняття управлінських рішень використовуються наступні **методи навчання**, а саме:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

А) за джерелом знань (МН):

МН 1 – словесні методи: 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; 3) бесіда:

- **словесні методи:** лекція, бесіда вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з книжкою (підручником, довідковою, науково-популярною і навчальною літературою) та комп'ютерними програмами чи глобальною мережею Інтернет; виконання тестових завдань тощо.

Закріплення теоретичних знань шляхом залучення студентів до рішення різних учбово-практичних і пізнавальних завдань, відпрацьовування навичок публічних виступів, умінь використання спеціальної літератури використовуємо семінарські заняття.

Б) за логікою (МНЛ):

МНЛ 1 – **індуктивний** – метод навчання, що забезпечує перехід від часткового до загального, від конкретного до абстрактного (викладач подає і пояснює факти, наводить приклади, демонструє досліди, наочні посібники, підводячи до узагальнення, виведення правил, законів, нових понять – студенти засвоюють окремі факти, роблять висновки, узагальнюють навчальний матеріал).

МНЛ 2 – **дедуктивний** – метод навчання, що забезпечує перехід від загального до часткового, від

абстрактного до конкретного, процес логічного переходу від деяких припущень, посилянь до їх наслідків, висновків (викладач повідомляє загальне положення, формулу, закон, згодом поступово підкріплює їх конкретними прикладами, наводить окремі випадки, конкретні завдання – студенти сприймають загальні положення, формули, закони, потім засвоюють висновки, наводять власні приклади).

МНЛ 9 – *виокремлення основного* – передбачає конкретизацію предмета пізнання, розподіл інформації на логічні частини та їх порівняння, відокремлення. Для цього методу характерні: дії знаходження ключових слів, понять, смислових опорних пунктів; групування матеріалу; висновки про предмет пізнання, знакове оформлення (план, схема, опорний конспект, алгоритм, заголовок). Метод виокремлення основного часто використовують для теоретичних узагальнень, для звільнення змісту навчального матеріалу підручників від надлишкового, другорядного матеріалу.

В) за мисленням (МНМ):

МНМ 2 – *творчий* – створення нового, оригінального, суспільно вартісного матеріального або духовного продукту.

Г) за ступенем керівництва (МНСР):

МНСР 2 – *робота під керівництвом викладача*: самостійна робота в аудиторії (самостійна робота, розв'язування задач, виконання письмових робіт, виконання практичних завдань).

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (МСМ)

МСМ 1 – *методи формування пізнавальних інтересів*: (метод забезпечення успіху в навчанні, метод пізнавальної гри, метод створення цікавих ситуацій, метод створення ситуації інтересу до навчання: метод створення ситуації новизни навчального матеріалу, проблемний метод, метод використання життєвого досвіду тощо).

МСМ 2 – *методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності до навчання* (роз'яснення мети вивчення предмета; висування вимог; заохочення; оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження).

3. Інноваційні методи навчання (МНІ):

МНІ 4 – *комп'ютерні і мультимедійні методи*:

1) використання мультимедійних презентацій; 2) використання комп'ютерних навчальних програм; 3) комп'ютерне тестування, 4) дистанційне навчання.

МНІ 5 – *інші інноваційні методи*.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Управлінські рішення. Місце рішення в системі управління. Поняття «управлінське рішення».

Вимоги до прийняття управлінських рішень. Суб'єкт та об'єкт управлінського рішення. Функції рішення в методології та організації процесу управління: планування, організування, мотивування, контролювання. Механізми формування управлінського рішення. Фактори які впливають на розробку управлінських рішень. Прийняття управлінських рішень. Роль керівника в процесі прийняття рішень. Економічна сутність та форми управлінських рішень. Основні етапи процесу прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень.

Тема 2. Процес прийняття управлінських рішень та його складові.

Збір та аналіз інформації. Види спотворень інформації. Визначення та діагностика проблеми. Визначення альтернатив. Організаційні аспекти формування управлінських рішень. Загальна структура, зміст і оформлення рішення. Організація та контроль виконання управлінського рішення. Одержання інформації про ситуацію. Визначення мети. Розробка оцінкової системи. Аналіз ситуації. Діагностика ситуації. Розробка прогнозу розвитку ситуації. Експертна оцінка основних варіантів управлінських взаємодій. Добір основних варіантів управлінського впливу. Розробка сценаріїв розвитку ситуації. Експертна оцінка результатів прийнятих управлінських рішень. Розробка плану (програми) дій.

Тема 3. Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішень. Місце людського фактора у процесі прийняття рішень. Особистісні фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень: психічні процеси (пізнавальні, вольові, емоційні, мотиваційні), психічні стани (реакції особистості на зовнішні та внутрішні стимули), психічні властивості (загальні індивідуальні). Темперамент менеджера. Особливості стилів прийняття управлінських рішень. Типи рішень залежно від співвідношення зусиль менеджера на стадіях розробки і критики альтернатив: інертні, обережні, врівноважені, ризиковані й імпульсивні. Основні психологічні рекомендації щодо розв'язання проблеми прийняття управлінських рішень.

Тема 4. Якість та ефективність управлінських рішень.

Вимоги до якості та ефективності управлінських рішень. Якість та ефективність управлінських рішень. Методи оцінок ефективності управлінських рішень. Поняття якості управлінських рішень. Фактори, що визначають якість управлінських рішень. Параметри та умови забезпечення якості та ефективності управлінських рішень. Умови забезпечення якості управлінських рішень. Управлінське рішення як результат процесу управління, реалізований у продукті праці, отриманому в результаті діяльності організації і вираженому через кінцеві його (управління) результати.

Тема 5. Управлінські рішення та відповідальність. Відповідальність і обов'язки. Сутність та види відповідальності. Регламентне управління і поділ відповідальності. Моральна відповідальність керівника. Економічна сутність та форми управлінських рішень. Основні етапи процесу прийняття управлінських рішень. Методологічний зміст рішень. Економічний зміст рішення. Організаційний зміст управлінського рішення. Соціальний зміст рішення. Сутність управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень. Організація і контроль виконання управлінських рішень, система відповідальності.

Тема 6. Управлінські рішення в системі менеджменту. Місце рішення в системі управління. Суб'єкт та об'єкт управлінського рішення. Функції рішення в методології та організації процесу управління: планування, організування, мотивування, контролювання. Об'єктивна і суб'єктивна сторони процесу розробки рішень. Фактори які впливають на розробку управлінських рішень. Цільова орієнтація УР. Цільові технології розробки управлінських рішень: ініціативно-цільові, програмно-цільові і регламентні. Процесорні технології. Системний підхід у прийнятті управлінських рішень. Основні властивості систем. Найважливіші принципи та елементи системного підходу. Компоненти «чорного ящика» системного підходу до прийняття рішень. Вимоги системного підходу до прийняття рішень.

Тема 7. Ефективність управлінських рішень. Поняття ефективності та її основні показники. Основи ефективності управлінських рішень. Принципи оцінки ефективності розробки управлінського рішення. Оцінка ефективності прийняття управлінських рішень та методи їх аналізу. Методи аналізу управлінських рішень. Моделювання систем управління. Дескриптивні й нормативні моделі. Індуктивні й дедуктивні моделі. Проблемно-орієнтовані моделі й моделі рішення. Одноцільові й багаточільові моделі. Одноперіодні й багатоперіодні моделі. Централізація керівництва.

Тема 8. Організація і контроль виконання управлінських рішень. Контроль реалізації управлінських рішень. Значення, функції, види та методи контролю. Соціально-психологічні аспекти контролю. Рішення як інструмент змін у функціонуванні та розвитку підприємства. Контроль та оцінка ефективності управлінських рішень. Організація і контроль виконання управлінських рішень. Процес та методи прийняття управлінських рішень. Організація і контроль за виконанням рішень. Ефективність управлінських рішень.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин				
	денна форма				
	073МЕН 6д 2021[1]				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.
Тема 1. Управлінські рішення. Місце рішення в системі управління.	20	4	4	-	12
Тема 2. Процес прийняття управлінських рішень та його складові.	20	2	4	-	14
Тема 3. Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішень.	18	4	2	-	12
Тема 4. Якість та ефективність управлінських рішень.	18	2	4	-	12
Тема 5. Управлінські рішення та відповідальність.	18	2	4	-	12
Тема 6. Управлінські рішення в системі менеджменту.	16	2	2	-	12
Тема 7. Ефективність управлінських рішень.	20	4	4	-	12
Тема 8. Організація і контроль виконання управлінських рішень.	20	2	4	-	14
Усього годин	150	22	28	-	100

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва тем	Кількість годин
		денна форма
		073МЕН 6д 2021[1]
1	Тема 1. Управлінські рішення. Місце рішення в системі управління.	4
2	Тема 2. Процес прийняття управлінських рішень та його складові.	4
3	Тема 3. Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішень.	2
4	Тема 4. Якість та ефективність управлінських рішень.	4
5	Тема 5. Управлінські рішення та відповідальність.	4
6	Тема 6. Управлінські рішення в системі менеджменту.	2
7	Тема 7. Ефективність управлінських рішень.	4
8	Тема 8. Організація і контроль виконання управлінських рішень.	4
	Разом	28

6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва тем	Кількість годин
		денна форма
		073МЕН_бд_2021/1/1
1	Тема 1. Управлінські рішення. Місце рішення в системі управління.	12
2	Тема 2. Процес прийняття управлінських рішень та його складові.	14
3	Тема 3. Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішень.	12
4	Тема 4. Якість та ефективність управлінських рішень.	12
5	Тема 5. Управлінські рішення та відповідальність.	12
6	Тема 6. Управлінські рішення в системі менеджменту.	12
7	Тема 7. Ефективність управлінських рішень.	12
8	Тема 8. Організація і контроль виконання управлінських рішень.	14
Разом		100

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація цього напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання, яке виконується самостійно здобувачем вищої освіти в аудиторний та позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів денної форми навчання.

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПР1. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи (розв'язування тестів; виконання індивідуальних завдань); - контрольна робота (аудиторна робота – для денної форми навчання.
ПР2. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання завдань самостійної роботи (розв'язування тестів; виконання індивідуальних завдань); - контрольна робота (аудиторна робота – для денної форми навчання.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти (072МЕН_бд_2021/1/1)

Теми занять	Програмні результати навчання		Разом
	ПРН1	ПРН2	
Тема 1. Управлінські рішення. Місце рішення в системі управління.	+	+	2
Тема 2. Процес прийняття управлінських рішень та його складові.	+	+	2
Тема 3. Людський та організаційний фактори у процесі прийняття рішень.	+	+	2
Тема 4. Якість та ефективність управлінських рішень.	+	+	2
Тема 5. Управлінські рішення та відповідальність.	+	+	2
Тема 6. Управлінські рішення в системі менеджменту.	+	+	2
Тема 7. Ефективність управлінських рішень.	+	+	2
Тема 8. Організація і контроль виконання управлінських рішень.	+	+	2
Разом	8	8	16
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	50	50	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	30	30	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним програмним результатом навчання навчальної дисципліни та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %
ПР1. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.	50
ПР2. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.	50
Разом	100

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

9. Форми контролю результатів навчання

Денна форма навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	опитування		вправ на практичних заняттях		Самостійна робота							
					розв'язування тестів		виконання індивідуальних завдань (реферат)*		контрольна робота			
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів
ПР1	5	8	7	12	7	12	5	8	6	10	30	50
ПР2	5	8	7	12	8	13	4	8	6	9	30	50
Разом	10	16	14	24	15	25	9	16	12	19	60	100

* 4 реферати по 4 бали

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для студентів

денної форми навчання: 073МЕН бд 2021[1]

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи		контрольна робота ³	
			розв'язування тестів ¹	виконання індивідуальних завдань ² (реферат)		
Тема 1. Сутність і функції грошей.	2	3	25	16	19	5
Тема 2. Грошовий ринок.	2	3				5
Тема 3. Грошові системи.	2	3				5
Тема 4. Інфляція і грошові реформи.	2	3				5
Тема 5. Валютний ринок і валютні системи.	2	3				5
Тема 6. Кредит у ринковій економіці.	2	3				5
Тема 7. Фінансові посередники грошового ринку.	2	3				5
Тема 8. Центральні банки.	2	3				5
Розв'язування тестів (теми 1-8)			25			25
Виконання індивідуальних завдань (теми 1-8)				16		16
Підсумкова контрольна робота (теми 1-8)					19	19
Всього	16	24	25	16	19	100

¹ протягом кожного семестру передбачено розв'язування тестів (максимум 25 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру;

² протягом кожного семестру передбачено виконання індивідуальних завдань (максимум 16 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру;

³ протягом кожного семестру передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 19 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Денна форма навчання

- опитування (1-8 тем)

Під час опитування здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмними результатами:

- демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

(Бали: 0-2):

2 бали - здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знання щодо знань та розуміння демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;

1 - здобувач вищої освіти отримує у випадку нечіткої чи неповної відповіді, що свідчить про середній рівень знання щодо демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень;

0 балів - здобувач вищої освіти отримує у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері менеджменту підприємства;

- виконання вправ на практичних заняттях здобувач виконує за всіма темами з дисципліни

Під час виконання вправ на практичних заняттях здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмними результатами:

- здобувач вищої освіти отримує у випадку нечіткої чи неповної відповіді, що свідчить про середній рівень знання щодо демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень;

- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;

(Бали: 0-3):

3 бали – за виконання письмового практичного завдання, показує поглиблені знання у сфері управлінських рішень; демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;

2 бали – за виконання письмового практичного завдання, показує знання у сфері управлінських рішень; виявляти проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації;

1 бал – за виконання ситуаційних завдань та задач, за визначеними темами, здобувач використовує управлінські навички у сфері управлінських рішень; виявляти проблеми та обґрунтування управлінських рішень;

0 балів (для денної форми навчання) – здобувач вищої освіти отримує у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння практичного матеріалу у сфері прийняття управлінських рішень;

- розв'язування тестів (тести передбачені по 1-8 темах)

Під час виконання тестових завдань здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмними результатами:

- демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

Всього від 0 до 25 балів (по 0,5 балів за кожну правильну відповідь). Передбачено всього 50 тестових завдань.

- виконання індивідуальних завдань

Під час завдань індивідуальної роботи здобувач вищої освіти забезпечує наступні програмними результатами:

- демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

- протягом кожного семестру передбачено виконання індивідуальних завдань (максимум 16 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру (за кожну тему отримуючи максимум 2 бали; застосовує управлінські навички знань та розуміння демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;

(Бали: 0-2):

2 бали - здобувач вищої освіти отримує за усну відповідь у випадку надання повної чіткої відповіді, що свідчить про високий рівень знання щодо знань та розуміння демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;

1 бал - здобувач вищої освіти отримує у випадку нечіткої чи неповної відповіді, що свідчить про середній рівень знання щодо демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації;

0 балів - здобувач вищої освіти отримує у випадку неготовності здобувача вищої освіти відповідати на поставлене питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері прийняття управлінських рішень;

- контрольна робота:

0-10 балів здобувач вищої освіти отримує за виконання теоретичного завдання, застосовує управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування, обґрунтовує вибір варіантів управлінських рішень у сфері застосовує управлінські навички знань та розуміння демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляє навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;

0-9 балів здобувач вищої освіти застосовує управлінські навички у сфері управлінських рішень; виявляє проблеми та обґрунтовує управлінських рішень; виявляє навички пошуку, обґрунтовує вибір варіантів управлінських рішень у сфері менеджменту підприємств.

**Шкала оцінювання контрольних робіт
Денна форма навчання**

Ситуаційні, розрахункові (розрахункова частина)	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання (1 шт.)	0-10	10 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень знань щодо знань та розуміння застосовувати управлінські навички у сфері управлінських рішень; виявляти проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень; 5-9 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про середній рівень знань та розуміння теоретичних управлінських навичок у сфері управлінських рішень; виявляти проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації; 1-4 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних знань щодо управлінських рішень; виявляти проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, 0 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері управлінських рішень.
Практичне завдання (1 шт.)	0-9	9 балів – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку повністю правильної методики розв'язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знань щодо знань та розуміння застосовувати управлінські навички у сфері управлінських рішень; виявляти проблеми та обґрунтування управлінських рішень; виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень; 5-8- балів – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв'язання задачі, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички щодо знань та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; 1-4 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку наявності суттєвих помилок у розв'язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з курсу Прийняття управлінських рішень; 0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформленої розв'язаної задачі.

¹ протягом кожного семестру передбачено розв'язування тестів (максимум 25 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру;

² протягом кожного семестру передбачено виконання індивідуальних завдань (максимум 16 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру;

³ протягом кожного семестру передбачено написання однієї контрольної роботи (максимум 19 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією наприкінці семестру.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень / Василенко В.А. К.: ЦУЛ, 2003. 420 с.
2. Василенко В.А. Теорія і практика розробки управлінських рішень: навчальний посібник. К. 2015. 420 с.
3. Внукова Н.М. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств: проблеми теорії та практики / Н.М. Внукова, В.А. Смоляк. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. 184 с.
4. Балдин К.В. Управленческие решения / Балдин К.В., Воробьев С.Н., Уткин В.Б. М.: Дашков и К., 2012. 496 с.
5. Бирман Л.А. Управленческие решения / Бирман Л.А. М.: Дело, 2008. 208 с.
6. Бражко Е.И. Управленческие решения / Бражко Е.И., Серебрякова Г.В., Смирнов Э.А. М.: Издательство РИОР, 2006. 325 с.
7. Гаркуша Н.М. Моделі та методи прийняття рішень при аналізі та аудиті: навч. посібн. К., Знання, 2018. 591 с.
8. Голубков Е.П. Технология принятия управленческих решений / Голубков Е.П. М.: Издательство «Дело и сервис», 2005. 544 с.
9. Глушенко В.В. Управленческие решения: социологические, прогнозные, плановые, экспериментальные исследования / В.В. Глушенко, И.И. Глушенко. ООО НПЦ «Крылья», 2005. 251 с.
10. Кочкодан В.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. 128 с.
11. Кочкодан В.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Практикум Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2019. 55 с.

12. Кочкодан В.Б. Методи прийняття управлінських рішень: методичні вказівки для самостійної роботи студентів. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020. 97 с. 4.
13. Кочкодан В.Б. Методи прийняття управлінських рішень: Збірник задач. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020. 53 с.
14. Прийняття управлінських рішень: [навч. посіб./за ред. Є.Ю. Петруні]. К.: Центр учбової літератури, 2011. 216 с.
15. Карпова С.В. Управленческие решения / Карпова С.В., Данилова О.В., Фирсова И.А. М.: Юрайт, 2012. 400 с.

Допоміжні

1. Лагоша Б.А. Оптимальное управление в экономике / Лагоша Б.А. М.: Финансы и статистика, 2004. 195 с.
2. Лафта Дж.К. Управленческие решения / Лафта Дж.К. М.: Центр экономики и маркетинга, 2002. 304 с.
3. Лукичева Л.И. Управленческие решения / Л.И. Лукичева, Д.Н. Егорьев. М.: Омега-Л, 2011. 384 с.
4. Прохоров Ю.К. Управленческие решения / Ю.К. Прохоров, В.В. Фролов. СПб.: ГУ ИТМО, 2011. 136 с.
5. Рогожин С.В. Теория организации / С.В. Рогожин, Т.В. Рогожина. М.: «Экзамен», 2006. 213 с.
6. Рогожин С.В. Исследование систем управления / С.В. Рогожин, Т.В. Рогожина. М.: Экзамен, 2006. 319 с.
7. Саак А.Э. Разработка управленческого решения / А.Э. Саак, В.Н. Тюшняков. СПб.: Питер, 2007. 272 с.
8. Томілін О.О., Шабельник С.С. Ризик-менеджмент підприємства та його вплив на конкурентоспроможність. *Науковий вісник Одеського національного університету. Економіка* Том 24 Вип. 3 (76). 2019. Одеса: Одеський національний університет. 2019. С. 46–51.
9. Томілін О.О., Лядський І.К. Соціально-відповідальний маркетинг у контексті інтеграції бізнесу та суспільства// *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва*. Серія “Економічні науки”: зб. наук. пр. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2019. № 4. Т. 2. С. 269–277.
10. Томілін О.О., Томенко Д.В., Застосування інноваційних технологій в аграрному підприємстві// *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва*. Серія “Економічні науки”: зб. наук. пр. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків: ХНАУ, 2019. № 4. Т.2. С. 293–301.
11. Томілін О. О., Вовк М.О. Формування стратегії управління виробничими потужностями агропродовольчого підприємства в умовах глобалізації. *Агросвіт*. 2020. № 10. С. 29–36.
12. Фатхутдинов Р.А. Управленческие решения / Фатхутдинов Р.А. М.: ИНФРА. М, 2005. 278 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://rada.gov.ua>
2. <http://www.economic.ua>
3. <http://pidruchniki.ws/menedzhment/>
4. <http://www.cfin.ru/>